

**Стрілець Лариса,**

старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти та педагогіки виховання,
КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради,
м. Запоріжжя, Україна

Strilets Larysa,

Senior Lecturer of the Department of Social Sciences, Humanities and Pedagogy of Upbringing,
Zaporizhzhia Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education,
Zaporizhzhia, Ukraine



<https://orcid.org/0009-0002-7325-2228>

МЕДІАЦІЯ ЯК СКЛАДНИК ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ПРОФІЛЬНО-АДАПТАЦІЙНОГО ЦИКЛУ НУШ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Анотація.

У статті досліджено практичні аспекти впровадження медіації як ключової освітньої стратегії в умовах переходу до профільно-адапційного циклу Нової української школи. Проаналізовано нормативну базу, зокрема Державний стандарт профільної середньої освіти (2024), та співвідношення дескрипторів CEFR з українським контекстом. Представлено авторську прикладну модель формування медіаційної компетентності за трьома напрямками: медіація тексту, понять і комунікації. Практична значущість роботи полягає в розробленні навчально-методичного дайджесту для вчителів іноземних мов, спрямованого на підготовку здобувачів освіти до реальної міжкультурної взаємодії та навчання впродовж життя.

Ключові слова: іношомовна освіта; медіаційні стратегії; мовна медіація; навчання впродовж життя; профільно-адапційний цикл; профільна середня освіта.

MEDIATION AS A COMPONENT OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN THE TRANSITION TO THE PROFILE-ADAPTIVE CYCLE OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL: PRACTICAL ASPECTS

Summary.

The article explores the multifaceted practical dimensions of implementing mediation as a core educational strategy during the pivotal transition to the profile-adaptive cycle of the New Ukrainian School (NUS). In the context of modernizing secondary education, the study provides a comprehensive analysis of the current regulatory framework, with a specific focus on the State Standard for Profile Secondary Education (2024). A significant portion of the research is dedicated to the systematic alignment of the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) descriptors with the specificities of the Ukrainian educational landscape, ensuring that international standards are effectively integrated into local pedagogical practices.

The author proposes a robust, applied model for the development of mediation competence, which is strategically categorized into three interrelated areas: mediating a text (processing and relaying information), mediating concepts (facilitating collaborative learning and creative thinking), and mediating communication (bridging cultural and interpersonal gaps). Each area is examined through the lens of practical classroom application, moving beyond theoretical abstractions.

The practical significance of the research is underscored by the creation of a specialized methodological digest for foreign language teachers. This resource is designed to empower educators with concrete tools and mediation strategies that prepare students for the complexities of real-world intercultural interaction and foster a mindset of lifelong learning. The findings of the study demonstrate a measurable positive shift in students' cognitive and communicative engagement. By transitioning from purely reproductive language tasks to strategic, autonomous language use, students develop the essential soft skills required for success in a globalized society. The article concludes that mediation is not merely a linguistic skill, but a vital socio-cognitive tool that redefines the role of the learner as an active social agent.

Keywords: foreign language education; mediation strategies; linguistic mediation; lifelong learning; profile-adaptive cycle; profile secondary education.

Постановка проблеми. Глобалізація сучасного суспільства відбувається швидкими темпами, адже межі між мовами та культурами стираються. Тому сьогодні іноземна мова – це не просто навчальний предмет, а життєва необхідність для сучасної людини.

Закон України «Про застосування англійської мови в Україні» закріплює статус англійської як однієї з мов міжнародного спілкування [1, с. 1]. До того ж, у червні 2025 р. Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію Державної цільової національно-культурної програми сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні на 2026–2030 роки, що є частиною загальної стратегії підвищення якості іншомовної освіти. Нині метою навчання та вивчення іноземної мови стає її використання як універсального інструменту в діалозі культур, що зумовлює потребу зміни традиційних підходів до освітнього процесу [2, с. 1]. Саме тому дедалі більшої популярності у сфері освіти набуває поняття «медіація» як навчальна стратегія глибокого розуміння мови та формування іншомовної компетентності комунікаторів. Такий підхід є актуальним на сучасному етапі розвитку української освіти, що характеризується переходом до компетентнісної моделі навчання та передбачає формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання та уміння в реальних життєвих ситуаціях.

У умовах розбудови Нової української школи (НУШ) затверджено Державний стандарт профільної середньої освіти, який застосовуватиметься з вересня 2027 року. Найближчою перспективою є перехід до профільно-адаптаційного циклу – першого етапу старшої профільної середньої освіти (10 клас), що спрямований на адаптацію учнів до специфіки старшої школи, допомагає обрати подальший напрям навчання (академічний або професійний), що дасть змогу старшокласникам визначитися з інтересами, підготуватися до поглибленого профільного навчання й майбутньої кар'єри. З огляду на це, перед педагогами постає завдання безперервного й навіть випереджувального фахового розвитку задля забезпечення якості освіти в нових умовах.

Трансформація освітнього процесу в старшій школі є завершальним етапом масштабної освітньої реформи НУШ. Пілотування нового Державного стандарту розпочалося вже з 01 вересня 2025 року. Причому ведеться робота над удосконаленням змісту освіти, зокрема й іншомовної, де важливим є акцент на формуванні в учнів технік медіації, насамперед для академічного рівня, як-от: у додатку 5 Державного стандарту, де йдеться про вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів профільної середньої освіти в мовно-літературній освітній галузі (іншомовна освіта), представлено окрему групу результатів навчання – ІНО 4. Четверта група результатів

навчання (ГР) спрямована на розвиток умінь медіації, а саме: особа «діє як учасник соціуму, який встановлює і допомагає налагоджувати соціальну взаємодію шляхом передавання змісту усного, письмового повідомлення або онлайн-повідомлення з однієї мови іншою» [3, с. 68].

Варто зазначити, що реалізація Концепції Державної цільової національно-культурної програми сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні на 2026–2030 роки безпосередньо пов'язана з формуванням медіаційної компетентності як здатності передавати, адаптувати та пояснювати інформацію в умовах мовного й культурного різноманіття [2, с. 2]. Своєчасність дослідження зумовлена також оновленням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (*CEFR Companion Volume*), де медіація визначається як «повноцінний вид мовленнєвої діяльності, що актуалізує необхідність цілеспрямованого формування медіаційних умінь саме на рівні профільної середньої освіти поряд із рецепцією, продукцією та інтеракцією» [4, с. 3]. Це детермінує необхідність переосмислення методики навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти та впровадження медіаційно орієнтованих стратегій у практику роботи вчителя.

Нині актуальним та змістовним є курс від British Council «English and New Competencies for Ukrainian Reformed School Education» (ENCOURSE), покликаний надати фахову підтримку педагогам щодо формування навичок медіації у викладанні англійської мови як іноземної. Зміст курсу ґрунтується на поєднанні медіаційних компетентностей, особистісно-орієнтованого та комунікативного навчання.

Аналіз актуальних публікацій. У науковій літературі існують різні точки зору на походження терміна «медіація». Деякі дослідники звертають увагу на його латинське походження, де *mediatio* вказує на здійснення посередництва, а *mediare* – на роль посередника. Інші науковці тлумачать походження терміну «медіація» через грецьке слово *medos*, яке означає «нейтральний і незалежний від конфліктуючих сторін» [5, с. 10].

Серед зарубіжних науковців означену методичну проблему досліджували М. Байрам, С. В'аджіо, Ж. Зарате, Е. Ліддікоут, М. Мейср, Л. Дж. Романадзе, А. Скаріно. Питання мовної медіації розглядають також вітчизняні вчені, зокрема В. Волік, О. Пасічник, О. Писаревська та ін. Однак на сьогодні недостатньо досліджено медіацію як складник іншомовної освіти у старшій профільній школі. Варто зазначити, що сучасна українська науковиця С. Печенізька виокремлює медіацію як актуальну навчальну стратегію, спрямовану на формування іншомовної соціокультурної компетентності учнів, що є особливо важливим для міжкультурної комунікації та інтеграції в умовах воєнного часу. Вона підкреслює

роль учителя-медіатора в розвитку відповідних умінь здобувачів освіти для успішного оволодіння іноземною мовою [6, с. 148]. Більшість дослідників трактують лінгвістичну (мовну) медіацію як процес передавання та інтерпретації інформації, що охоплює не лише переклад мовних одиниць, а й активне усвідомлення й передання культурних смислів, ідентичності та прагматичних нюансів.

Звертаємо увагу на те, що в Концептуальних засадах мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) зазначено, що традиційна модель чотирьох умінь (аудіювання, говоріння, читання, письмо) не може вичерпно описати складну реальність комунікації [7, с. 2]. У контексті Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти медіація розглядається як процес створення та передавання смислу з метою забезпечення взаєморозуміння між учасниками комунікації. У *CEFR Companion Volume* медіація визначається як діяльність, відповідно до параметрів якої користувач мови виступає соціальним агентом, що бере на себе функцію інтерпретації, переформулювання та адаптації інформації для іншої особи або групи осіб. *CEFR* у редакції від 2020 р. класифікує комунікативну мовленнєву діяльність через способи спілкування, а саме: сприймання, продукування, взаємодію та медіацію. Така модель більш точно відображає використання мови в реальному житті. Тож саме цю модель взято за основу під час структурування вітчизняних державних стандартів для кожного рівня загальної середньої освіти.

Водночас залишається актуальним практичний аспект зазначеної проблеми: напрацювання системи практико-орієнтованих матеріалів щодо формування медіаційної компетентності старшокласників та їхньої інтеграції до змісту іноземної освіти.

Метою статті є дослідження, науково-методичне обґрунтування та представлення прикладної (авторської) моделі формування медіаційної компетентності здобувачів освіти в процесі навчання та вивчення англійської мови в умовах переходу до профільно-адаптаційного циклу НУШ [8, с. 8].

Для досягнення поставленої мети використано комплекс взаємодоповнювальних методів: *теоретичні* – аналіз нормативно-правових актів, систематизація наукових джерел для визначення сутності медіації; *емпіричні* – педагогічне спостереження за освітнім процесом, апробація системи авторських завдань, аналіз результатів навчальної діяльності для виявлення динаміки формування компетентностей; *методи візуалізації та моделювання* – для розроблення прикладної моделі поетапного формування медіаційних умінь у здобувачів освіти; *рефлексивний метод*. Тож формат дослідження має комплексний характер – від вивчення й аналізу наукових джерел і нормативної бази з означеної проблеми до творчо-пошукової діяльності, практичних розробок, їхньої апробації

та оцінювання ефективності, що забезпечує цілісність дослідницької системи.

Виклад основного матеріалу. У сучасних наукових дослідженнях виокремлюють три головні типи медіації: *медіацію тексту* (переказ, узагальнення, переклад, пояснення інформації з текстів, графіків, таблиць), *медіацію понять* (спільне осмислення ідей, пояснення термінів і концепцій у процесі групової роботи) та *медіацію комунікації* (підтримка діалогу, подолання соціокультурних непорозумінь, фасилітація взаємодії між учасниками спілкування) [4, с. 91; 6, с. 149]. Причому очевидною є недостатня кількість систематизованих дієвих практик щодо формування медіаційної компетентності учнів, у зв'язку з чим дослідження зосереджене на її практичному вимірі.

Це дослідження вирізняється випереджальним характером щодо імплементації медіації як складової іноземної освіти в нових умовах переходу до профільно-адаптаційного циклу НУШ. Так, у співпраці з педагогами Запорізького академічного ліцею № 107 Запорізької міської ради Н. Г. Гуріною та С. М. Євченко розроблено практичні матеріали для вчителів англійської мови у форматі навчально-методичного дайджесту «Медіація на уроці англійської: від вправ до реального спілкування» (електронний ресурс, доступний за посиланням: <https://url.li/yfoggo> або за QR-кодом). Зміст новоствореного освітнього продукту зорієнтований на системне формування у старшокласників медіаційної компетентності, а саме *пропонує*: стартовий чек-лист спостереження сформованості медіаційних умінь; мовні опори для типових медіаційних завдань; критерії оцінювання; алгоритм мовленнєвої медіації в усній навчальній взаємодії; приклади практичних завдань для різних напрямів (типів) медіації; цифрові інструменти для формування медіаційної компетентності; система вправ із медіації тексту, медіації понять, медіації комунікації; матриця відповідності типів медіації навчальним ситуаціям та очікуваним продуктам учнівської діяльності; чек-лист спостереження та самооцінки медіаційних умінь.

Окрім того, створено прикладну модель формування медіаційної компетентності учнів у профільно-адаптаційному циклі навчання (рис. 1).

Варто враховувати, що технологія реалізації досвіду формування медіаційної компетентності старшокласників вибудовується як цілісна система, у якій медіація є не окремою темою або модулем, а способом щоденної роботи з навчальним змістом.

Урок іноземної мови розглядаємо як пізнавально-комунікаційне освітнє середовище, у межах якого кожен учень має змогу долучатися до взаємодії, вільно висловлюватися та поступово



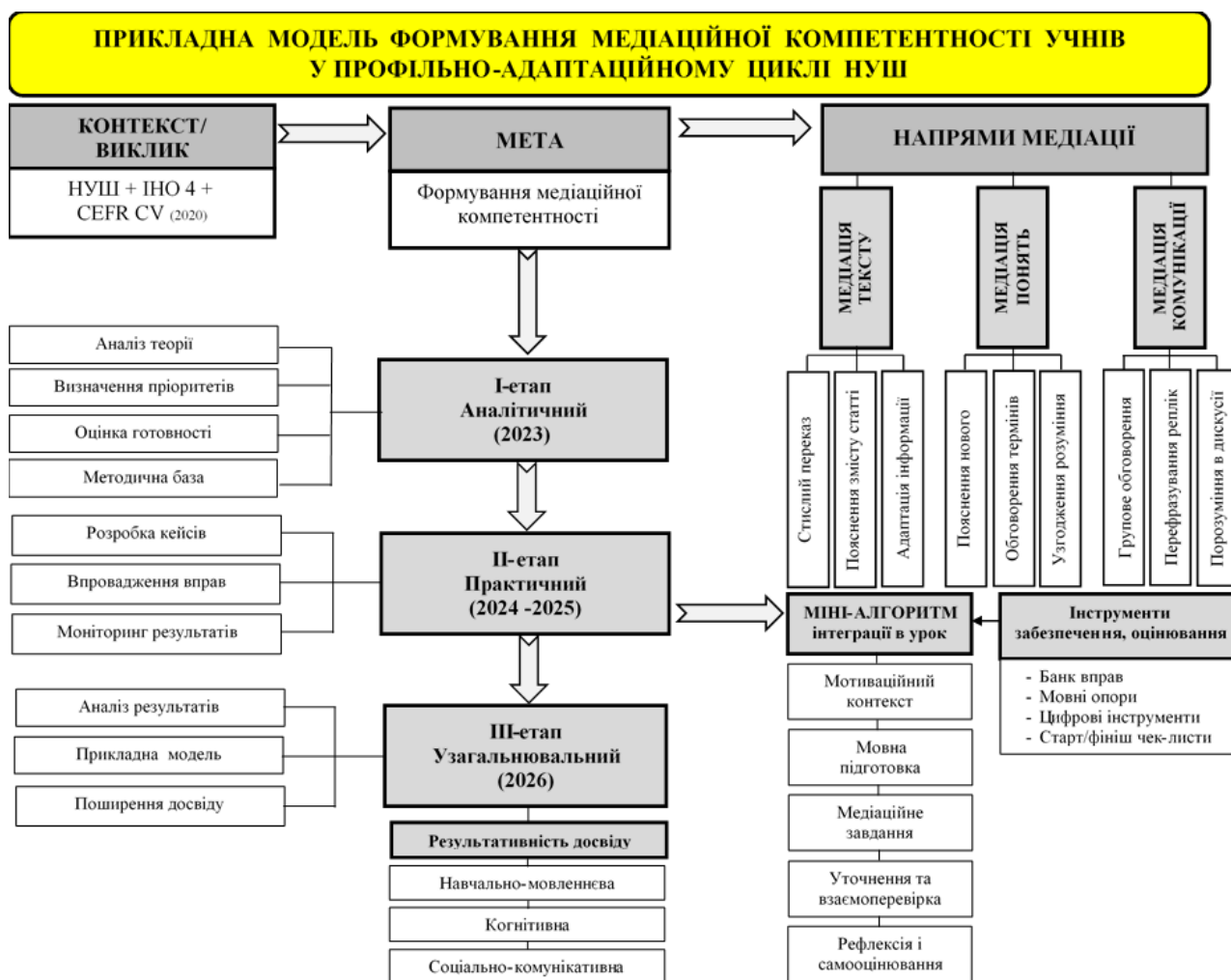


Рис. 1. Прикладна модель формування медіаційної компетентності учнів

долати мовний бар'єр. У контексті НУШ та в сучасних реаліях надзвичайної ситуації таке середовище має бути безпечним і партнерським, адже саме атмосфера довіри й прийняття створює умови для продуктивного навчання й залученості до комунікативно-пізнавального процесу. На нашу думку, медіацію можна розглядати як практичний інструмент забезпечення взаєморозуміння та «передавання смислу» в навчальній взаємодії. За таких умов учень не лише відтворює інформацію, а навчається пояснювати, переформулювати, узагальнювати, адаптувати повідомлення до потреб адресата та фасилітувати групову комунікацію. Це означає, що мовна медіація має бути інтегрована не як побічна, а як центральна комунікативна компетентність, що формує здатність здобувачів освіти створювати та передавати смисл у різних комунікативних контекстах. Саме така логіка відповідає сучасному баченню медіації у CEFR Companion Volume (2020), де вона представлена як один із провідних видів мовленнєвої діяльності поряд із рецепцією, продукцією та інтеракцією, а також узгоджується з ідеєю НУШ про формування компетентності «навчання впродовж життя»,

що передбачає саморегуляцію, відповідальність за власний результат і вміння співпрацювати.

Перший напрям – медіація тексту (рис. 1; 2) – спрямовується на розвиток умінь визначати ключове, узагальнювати та передавати інформацію іншому учаснику взаємодії. Найтиповішою та найбільш результативною для старшої школи формою роботи може стати, наприклад, вправа формату «Summary & Relay». Учень читає коротку новину чи інформаційний текст, виділяє 3–5 тез і передає їх партнеру; партнер ставить два уточнювальні запитання; учень перефразовує складні фрагменти та конкретизує смисл. Поступово завдання ускладнюються, змінюється адресат (поясни «для людини без контексту» або «для молодшого школяра»), додаються часові обмеження чи обмеження кількості слів, або пропонується передати смисл у форматі короткого усного брифінгу. Окрема лінія медіації тексту реалізується через роботу з інфографікою, таблицями та діаграмами, що є практико значущою для профільної школи, оскільки вчить не лише говорити, а й мислити структурно, працювати з інформацією та презентувати її зрозуміло для інших.

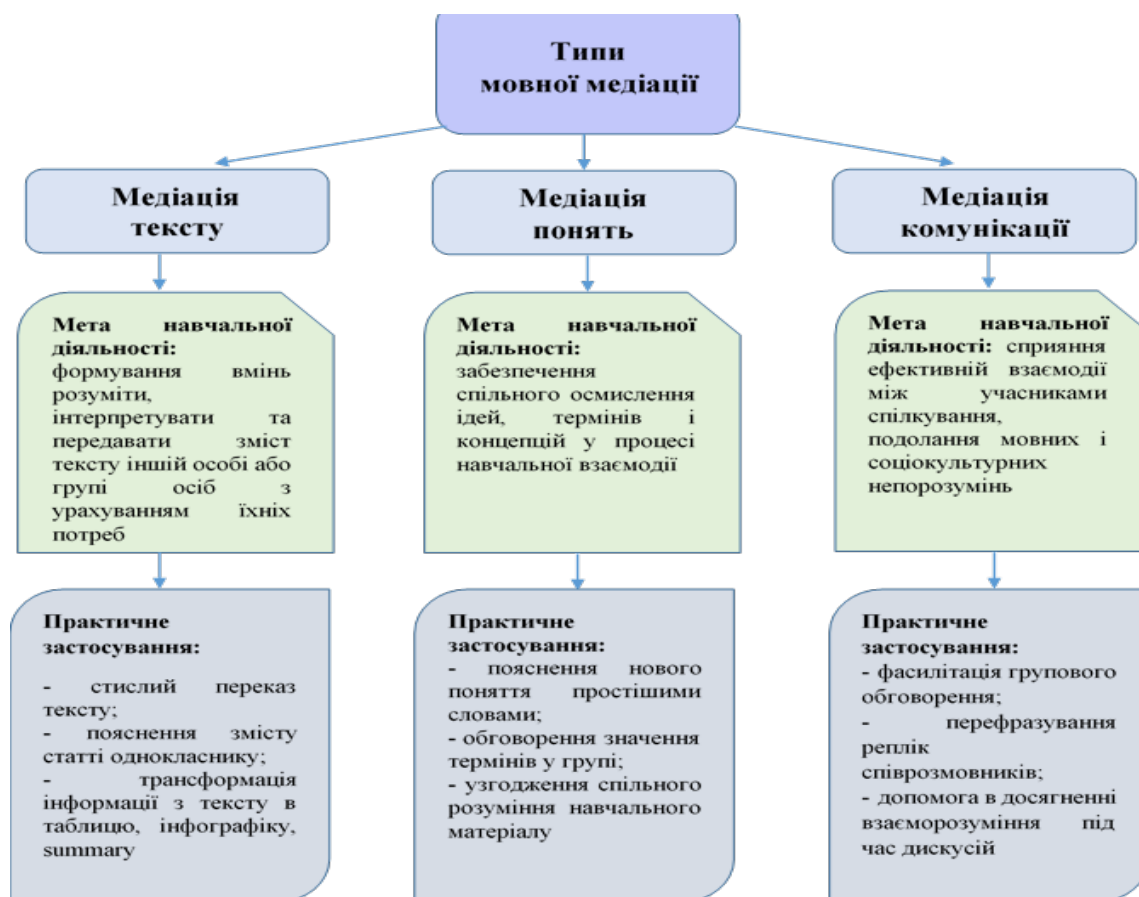


Рис. 2. Типи мовної медіації та їх практичне застосування в іншомовній освіті

Другий напрям – медіація понять (рис. 1; 2) – забезпечує спільне осмислення навчального змісту та передбачає завдання на пояснення термінів, переформулювання інструкцій і пов’язування нового з уже відомим. Наприклад, у форматі «*Explain it simply*» учні отримують поняття з теми та мають пояснити його простими словами, додати життєвий приклад, після чого інша пара ставить уточнювальні запитання. У завданнях типу «*Task rewording*» учні перетворюють складну інструкцію на короткий алгоритм і перевіряють розуміння в парі фразою-підтвердженням на кшталт «*So, we need to...*». Такі активності формують навчальну автономність.

Третій напрям – медіація комунікації (рис. 1; 2) – спрямовується на розвиток умінь фасилітації групової взаємодії та підтримки культури діалогу. Для цього системно застосовується рольова модель парної/групової роботи з розподілом функцій: модератор, деталізатор, спікер, медіатор смислу, спостерігач. Така організація роботи дає змогу перевести дискусії з хаотичного обміну репліками в структуровану взаємодію. Доцільно імплементувати проєктну технологію, що є гнучкою моделлю комунікативно-пізнавальної діяльності та зорієнтована на успішну реалізацію творчого потенціалу особистості. Варто зазначити, що така колективна співпраця сприяє розвитку *soft*

skills, зокрема комунікативних та креативних якостей, критичного мислення, вміння домовлятися та розподіляти час (*time management*), адаптивності, ефективної колаборації (*teamwork*), генерування ідей, що є критично важливим у сучасних умовах для успішної кар’єри та гармонійного життя.

Практична реалізація медіації в профільній школі передбачає виконання завдань підвищеного рівня когнітивної складності, що відповідають віковим і пізнавальним можливостям учнів старшої профільної школи. Сучасні дослідження когнітивного розвитку свідчать, що в підлітковому віці формується абстрактне мислення, аналітичні та гіпотетичні операції, зростають метакогнітивні навички, що дає змогу працювати з більш складними смисловими структурами [9, с. 3]. Так, у межах медіації тексту учні працюють з аналітичними, публіцистичними та аргументативними матеріалами (статті, аналітичні огляди, відеорецензії) й виконують завдання на стислий аналітичний переказ, медіаційний синтез авторських смислів із урахуванням адресата, що вимагає саме таких когнітивних операцій, які формуються в підлітковому віці. Більш складна форма таких завдань зумовлюється необхідністю представити зміст у форматі короткого усного брифінгу або порівняльного резюме декількох джерел – саме такий

рівень когнітивної напруженості характерний для старшокласника, здатного мислити логічно, гіпотетично та аналітично [9, с. 5].

Медіація понять у профільній школі реалізується через завдання, спрямовані на спільне осмислення абстрактних і міждисциплінарних концептів (наприклад, *media manipulation, sustainable development, digital footprint, civic responsibility*). Учні пояснюють складні поняття «простими словами», добирають приклади з реального життя або суспільної практики, переформулюють наукові визначення в доступну форму для конкретної аудиторії та перевіряють взаєморозуміння через уточнювальні запитання. У процесі *медіації комунікації* застосовуються дискусійні, проблемно орієнтовані та симуляційні формати, де здобувачі освіти виконують функції модератора, медіатора смислів або фасилітатора групової взаємодії.

Отже, завдяки застосуванню на уроці ефективних медіаційних практик створюється інтелектуально та емоційно насичене іншомовне середовище, де здобувачі освіти мають змогу успішно

вдосконалювати англійську мову – від простого «реплікаційного» мовлення до стратегічної комунікації й взаємодії.

Упровадження прикладної моделі формування медіаційної компетентності в освітній процес старшої школи Запорізького академічного ліцею № 107 Запорізької міської ради дає змогу зафіксувати *стійкі позитивні результати*, які спостерігаються на когнітивному, мовленнєвому та соціально-комунікативному рівнях, а саме:

1. *Навчально-мовленнєві результати*: зросла здатність учнів пояснювати, узагальнювати та переформулювати інформацію з різних джерел відповідно до адресата; покращилася логічність і структурованість усних і письмових висловлювань; підвищився рівень усвідомленого використання мовних стратегій медіації (*clarifying, paraphrasing, summarising*); учні змінили пріоритети на користь виконання завдань, які раніше викликали труднощі: наприклад, вибір говоріння як виду роботи зріс майже вдвічі, в той час як вибір аудіювання (найбільш репродуктивного) – знизився з 47,3 % до 15,5 % (рис. 3).

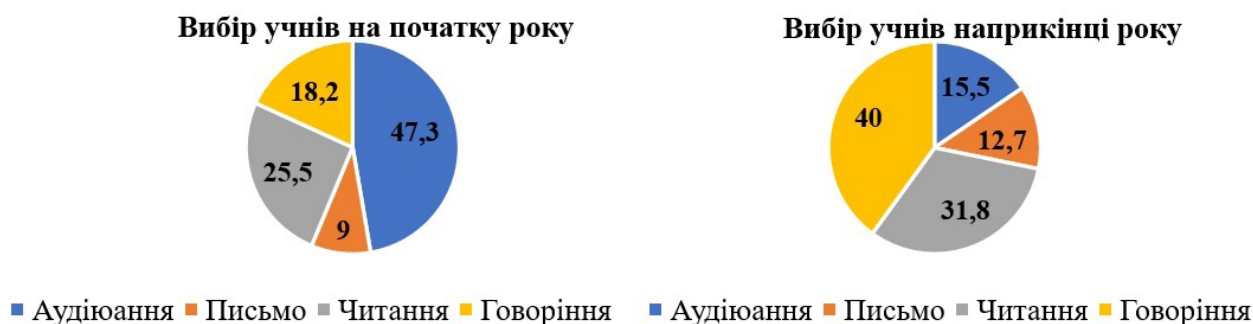


Рис. 3. Трансформація уподобань учнів

Джерело: розроблено автором.

2. *Когнітивні результати*: учні демонструють розвиток критичного мислення, уміння виокремлювати головне та встановлювати смислові зв'язки; сформовано навичку роботи з інформацією, що потребує інтерпретації, а не механічного відтворення; зросла здатність до рефлексії власної навчальної діяльності.

3. *Мотиваційні результати*: зросла зацікавленість учнів у виконанні навчальних завдань, що мають практичну життєву спрямованість; медіаційні завдання сприймаються як значущі та корисні для реального спілкування, підготовки до НМТ і подальшого навчання та життя загалом.

4. *Педагогічний ефект*: представлена методика стала ефективним інструментом реалізації компетентнісного підходу НУШ у профільно-адаптаційному циклі; створено банк медіаційних завдань, мовних опор і критеріїв оцінювання.

Варто зазначити, що в процесі впровадження прикладної моделі покращився соціально-психологічний

клімат уроку, а також сформувалися організаторські, командні та лідерські якості учнів, що є значущими для їхнього особистісного становлення та успіху в різних сферах життєдіяльності.

Окрім того, запропоновану прикладну модель та систему практичних розробок доцільно застосовувати не лише вчителям мовно-літературної освітньої галузі. Адже *медіація понять і тексту критично важлива на уроках з більшості предметів* (історії, громадянської освіти, географії, біології, фізики тощо), де учні мають, наприклад, інтерпретувати складні терміни. Найпродуктивнішим інструментом у цьому контексті є методика CLIL (предметно-мовне інтегроване навчання), що дає змогу опановувати наукову інформацію засобами іноземної мови, паралельно розвиваючи когнітивні та лінгвістичні здібності. Водночас *медіація комунікації* як наскрізна компетентність має супроводжувати кожен урок, формуючи в учнів життєво необхідне вміння долати бар'єри у спілкуванні.

Прикладна авторська модель є ефективною також для *базової середньої школи* (5–9 класи) і навіть для *початкової школи*. Для цього варто лише спростити мовні опори, замінити складні кейси на ігрові ситуації тощо. Створення професійних мережових спільнот дасть змогу суттєво масштабувати коло стейкхолдерів.

Таким чином, означена модель є гнучкою, що забезпечує її універсальність і можливість адаптації та ефективного запровадження в практику роботи вчителів за умови дотримання відповідних рекомендацій, як-от:

- *інтегрувати медіацію до контексту уроку*: переформулювання, адаптація інформації, інтерв'ю з уточненням тощо (як наскрізний, а не окремий вид діяльності);

- *використовувати всі типи медіації* (тексту, понять, комунікації), поступово ускладнюючи завдання відповідно до рівня учнів;

- *розвивати автономію та рефлексію учнів*, залучаючи їх до само- й взаємооцінювання медіаційних умінь на основі чітких критеріїв CEFR та ІНО 4 (Державний стандарт старшої профільної школи), «Я-орієнтирів» (цифрова платформа «Освіта для життя») [10, с. 14];

- *систематично використовувати на уроках навчання технікам медіації*, завдяки яким

здобувачі освіти занурюються не лише в мову, а й у зарубіжну культуру;

- *сприяти залученню учнів до усвідомленого вивчення іноземної мови як засобу розширення світогляду та пізнання світового культурного й інформаційного простору.*

Висновки. Немає сумнівів, що здобуття навичок медіації – це важливий процес, що спрямований не лише на навчання здобувачів освіти власне іноземній мові, а й на створення умов для попередження та вирішення конфліктів, підтримки позитивної взаємодії та продуктивної комунікації.

Перспективи дослідження полягають у пошуку ефективних шляхів формування медіаційної компетентності старшокласників з акцентом на практичний аспект, що має чітко окреслені вектори, зокрема: поповнення банку медіаційних активностей та їх інтеграція до контексту уроку; інтенсивне застосування сучасних онлайн-технологій та інструментів штучного інтелекту для генерації медіаційних завдань; розвиток у старшокласників *soft skills* у процесі імплементації представленої практичної (авторської) моделі тощо.

Отже, медіація перетворює вивчення іноземної (англійської) мови на соціокультурний процес, формуючи у здобувачів освіти толерантність, відкритість і здатність до розуміння культурного різноманіття.

Використані літературні джерела

1. Про застосування англійської мови в Україні: Закон України від 04 черв. 2024 р. № 3760-IX. URL: <https://surli.cc/hhqenf>.
2. Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні на 2026–2030 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 04 черв. 2025 р. № 659. URL: <https://surli.cc/nzpywg>.
3. Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 лип. 2024 р. № 851. URL: <https://surli.cc/lqadwu>.
4. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2020. 235 p. URL: <https://surli.cc/tuewxc>.
5. Пархомей Н. О. Здобуття навичок медіації при вивченні іноземної мови: стан, потреби та практики: магістерська робота. Острог: Національний університет «Острозька академія», 2023. 85 с. URL: <https://surli.cc/kttdec>.
6. Печенізька С. С. Медіація як сучасна навчальна стратегія формування в учнів закладів загальної середньої освіти іншомовної соціокультурної компетентності. *Проблеми сучасного підручника*. 2024. Вип. 32. С. 198–208. URL: <https://surli.cc/kgznzk>.
7. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта): наказ Міністерства освіти і науки України від 20 серп. 2025 р. № 1163. URL: <https://surli.cc/fdqlmp>.
8. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: навчально-методичні матеріали. Київ, МОН України. 2016. 40 с. URL: <https://surli.cc/nmuogw>.
9. Council of Utah Education Network. Cognitive Development in Adolescence. Pressbooks. URL: <https://surli.cc/ybfjvk>.
10. Освіта для життя. Цифрова платформа. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://surli.cc/hiexfb>.

References

1. (2024). Pro zastosuvannia anhliskoi movy v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 04 cherv. 2024 r. № 3760-IX [On the use of the English language in Ukraine: Law of Ukraine dated June 04, 2024 No. 3760-IX]. Retrieved from: <https://surli.cc/hhqenf>. [in Ukrainian].
2. (2025). Pro skhvalennia Kontseptsii Derzhavnoi tsilovoi natsionalno-kulturnoi prohramy spryiania vyvchenniu ta zastosuvanniu anhliskoi movy v Ukraini na 2026–2030 roky: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04 cherv. 2025 r. № 659 [On approval of the Concept of the State targeted national-cultural program for promoting the study and use of the English language in Ukraine for 2026–2030: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated June 04, 2025 No. 659]. Retrieved from: <https://surli.cc/nzpywg>. [in Ukrainian].

3. (2024). Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu profilnoi serednoi osvity: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 lyp. 2024 r. № 851 [On approval of the State standard of specialized secondary education: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 25, 2024 No. 851]. Retrieved from: <https://surli.cc/lqadwu>. [in Ukrainian].
4. (2020). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. *Council of Europe*. Companion Volume. Strasbourg, 235 p. Retrieved from: <https://surli.cc/tuewex>.
5. Parkhomei, N. O. (2023). Zdobuttia navykiv mediatsii pry vyvchenni inozemnoi movy: stan, potreby ta praktyky [Acquisition of mediation skills in learning a foreign language: state, needs and practices]. *Master's thesis*. Ostroh, 85 p. Retrieved from: <https://surli.cc/kttdcc>. [in Ukrainian].
6. Pechenizka, S. S. (2024). Mediatsiia yak suchasna navchalna stratehiia formuvania v uchniv zakladiv zahalnoi serednoi osvity inshomovnoi sotsiokulturnoi kompetentnosti [Mediation as a modern educational strategy for the formation of foreign language sociocultural competence in students of general secondary education institutions]. *Problemy suchasnoho pidruchnyka – Problems of the Modern Textbook*, (32), 198-208. Retrieved from: <https://surli.cc/kgznizk>. [in Ukrainian].
7. (2025). Kontseptualni zasady movno-literaturnoi osvithoi haluzi (inshomovna osvita): nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 20 serp. 2025 r. № 1163 [Conceptual foundations of the language and literature educational field (foreign language education): order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated August 20, 2025 No. 1163]. Retrieved from: <https://surli.cc/fdqimp>. [in Ukrainian].
8. (2016). Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly: navchalno-metodychni materialy [New Ukrainian school. Conceptual foundations of secondary school reform: educational and methodical materials]. Kyiv, 40 p. Retrieved from: <https://surli.cc/nmuogw>. [in Ukrainian].
9. Cognitive Development in Adolescence. *Council of Utah Education Network*. Pressbooks. Retrieved from: <https://surli.cc/ybfjvk>.
10. Osvita dlia zhyttia. Tsyfrova platforma [Education for life. Digital platform]. *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy*. Retrieved from: <https://surli.cc/hiexfb>. [in Ukrainian].

Прийнято 12 березня 2026 року.

Затверджено 20 квітня 2026 року.

Опубліковано 31 травня 2026 року.

Матеріал ліцензується на умовах міжнародної ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).